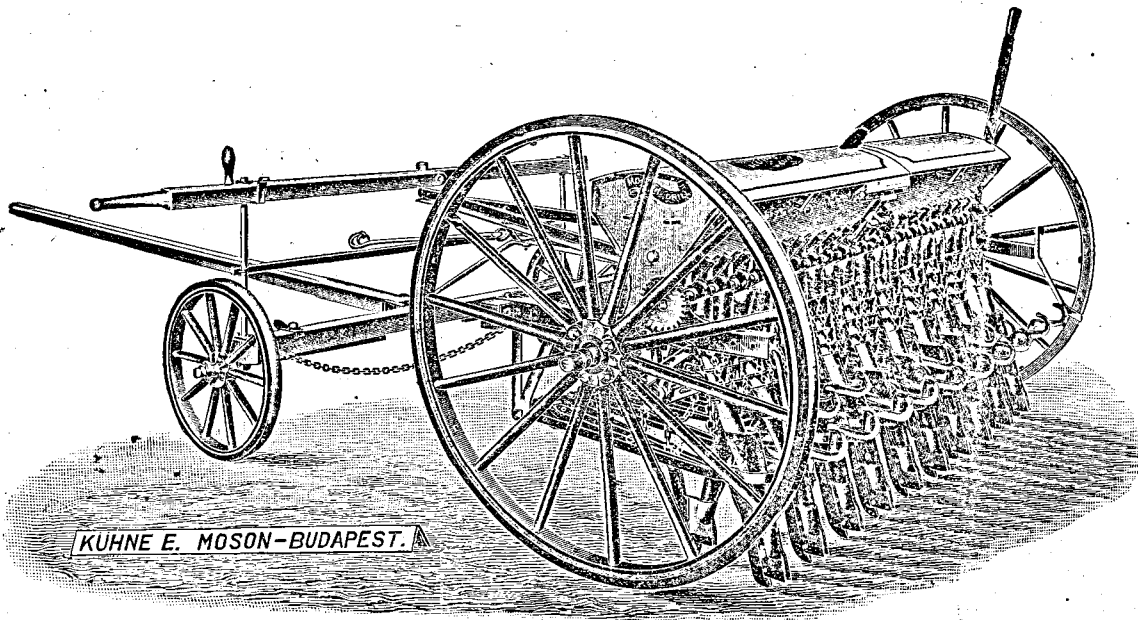


ERDÉLYI GAZDA

XXXIX. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1907. Október 13.

41. SZÁM.



AZ ŐSZI IDÉNYRE

mindennemű talajmívelőeszközt:
„Bipart“ altalajekéket,
„Tornado“ kukoricaszár-
 tépőgépeket és egyéb takarmány-
 készítőgépeket

„Mosoni Drill“ sorvetőgépeket
 és mindennemű mezőgazdasági gépeket szállít:

KUHNE E. gépgyára
 Mosonban.

Főraktár:

BUDAPEST, VI. ker., Váci-körút 57/a.

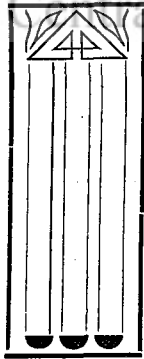
1872

Drössler Károly cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár

Budapest, VI., Váci-körút 59. Gyár: Pozsony.



Magánjárákat, Gőzmozgonyokat, Cséplőgépeket, úgy gőzmozgonyokhoz mint benzinlokomobilokhoz, Szalmakazalozókat, Gőzekéket, Vetőgépeket, Burgonyakiemelő gépeket és mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít a legtökéletesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.



Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek. Képviselők jutányos feltételek mellett felvétetnek.

1884

Őszi trágyázáshoz a



Thomassalakliszt

csillag

helyesen alkalmazva, minlegelőcsőbb foszforosavas munkákkal és áraján-



védjeggyel

den rővénynek legjobb és trágyája. — Kívánatra szaklattanalkészésegesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrassy-út 49.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre! Minden zsák ólomzárrel és tartalomjelzéssel van ellátva.

1922

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt

mag-
gabona-
burgonya-
faszén-
gyapju-

ZSÁK

kazal-
repce-
behordási-
rostaalj-
waggon-

PONYVA

szőlőkötöző fonal kg.-ja 40 fill., csomagoló vászon kg.-ja 70 fill., kötelek, zsák-zsinegek, lópokróczok. „HUNGÁRIA“ kettős kézi kévekötelek favéggel.

NAGEL ADOLF, zsák és ponyva-gyár és kölcsönintézet
 Budapest, Arany János-u. 10. sz.

Sürgőnycim: NAGELA BUDAPEST. 1906 Vidéki telefon: 35-92

LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,

ARATÓGÉPEK, TALAJMIVELŐ ESZKÖZÖK,

TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZÍVESEN KÖEDÜNK ARJEGYZÉKET ÉS KÖLTSEGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYARÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

Valódi Kállai Lajos motorok csakis Budapest VI., Gyár-utca 28. sz. a. kaphatók.

Legujabb kitüntetések: 1902., 1903., 1904. és 1905. években 16 első díjjal, díszoklevéllel és ezüstéremmel kitüntetve.

Kállai Lajos motor-gyára Budapest, VI., Gyár-u. 28. szám.
Régi házszám Gyár-utca 50.

Teljes jótállás kitűnő cséplésért!

Ajánlja teljes jótállás mellett

Benzinmotor és villamos benzinlocomobil cséplőkészleteit kettős tisztító szerkezettel.

Egyedül létező újdonság. Önműködő ellenőrző és biztosító szelep

Benzinlocomobilok szabadalmazott kettős tisztító cséplőkkel VI., Gyár-u. 28 sz. mindenkor üzemben láthatók.

1804 Ezen motorcséplőkészletek a legkitűnőbb sikerrel vannak működésben:

Báró Kemény József úrnál, Marosnémeti (Erdély). Gróf Mikes Kelemen úrnál, Magyarcsutva (Erdély). Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán úrnál, Nagy-Enyed és az ország több sz. a. z. kisebb-nagyobb gazdaságában.

Legolcsóbb üzem! Árjegyzék ingyen és bérmentve! Olcsó árak részletre!

KÁLLAI LAJOS féle motorcséplőkészletek, melyek hazánkban mindenütt a legkitűnőbbben beváltak, a magyar gazdaközönségnek.

Valódi Kállai Lajos motorok csakis Budapest, Gyár-u. 28. sz. a. kaphatók.

Hirdetés.

Keresek tisztartót — intézőt

Hadrévi 1070 kat. hold birtokom önálló kezelésére. — Kap keze alá 60.000 kor. érő instructiót (marhaállományba, gépek, gazdasági eszközökbe), 15 hold ujonnan ültetett szőlőt.

Tartozik évente két egyenlő részletben előre fizetni 16.000 koronát és adókat.

Ezenfelül befolyó jövedelem $\frac{2}{3}$ -része fizetését képezi.

Hadrév, posta Gerend.

1990

Miksa Imre.

Gőzeke bérszántás.

Egy Locomobil rendszerű gőzekém részére október 15-től kezdve

Bérszántást keresek

sima vagy 20 foknál nem meredekebb simaterületű oldalos helyen. Ekéimmel 25—30 centiméter mélységű szántást tudok végeztetni.

Ekém munkaközben a maros-ludasi állomás közelében, Maros-gecei birtokomon megtekinthető.

Bővebb felvilágosítással szolgálók: M.-Geese,

1983

gr. Bethlen Sándor.

Okleveles gazda,

ki a gazdálkodás minden ágában jártas, 18 évi gyakorlattal önálló kezelőtiszt vagy hasonló állást keres mielőbbi belépésre.

A gazdaság jövedelmének fokozására esetleg 6000 (Hatezer) koronát állatokba befektetne.

1980

Cim:

A kiadóhivatalba.

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermeik vannak:

Kolozsvár, Miskolc,
Mátyás király-tér 10. Városház-tár 20.

Dés, S.-A.-Ujhely,
Felsőstátér. Főtér 9.

1729

Sárospatak,
Kossuth Lajos-u. 70.

A Hunyadmegyei

Első Gőzeke-Vállalat

elvállal két mozdonyu Fowler-féle 20 lóerejű gőzeke garniturájával tavaszi és őszi bérszántást, ugyszintén rigolozást.

Szerződés kötés esetén szántató kívánságára jó minőségű kőszénről vállalkozók gondoskodnak — évi kötésükből átengednek.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Barcsay Andor dr. országgyűlési képviselő,

Budapest, Országház.

1934

GŐZEKE-ACETYLENLÁMPÁK

A közelgő idényre tanácsos már most ajánlatért fordulni

1961

BÁRDI JÓZSEF Automobil-Részvénytársasághoz

BUDAPEST, VI., Mozsár-utca 9. szám. Fővárosi Orfeum mellett.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
LŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-U. 2. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

- A székely akció öt éve. 557
Mire ügyeljen a gazda gépvásárlásnál *Rüdiger*
Otto. 559

Égyes közlemények.

- Az E. G. E. elnökének gyászja. — Járási gyümölcskiállítás Hidalmáson. — Mintaszürettek. — A komlópiacokról. — A bonchidai kiállítás. — A tanév megnyitása. — A gyümölcskészlet nyilvántartása. — A lépfene terjedése ellen. — Kiállítás — Cementgyár a Székelyföldön. — Eke bemutatás a sepsiszentgyörgyi székelykiállításon. — Baromfi-kiállítás Temesvárt. — Facsemeték adományozása állami kertekből. — Betonszőlőkaró. 560

Értesítések.

A székely akció öt éve.

(A székelyföldi miniszteri kirendeltség jelentéséből.)
(Befejező közlemény.)

Ha az eddig felsorolt szervező és irányító gondoskodásban kedvet, bizalmat és útbaigazítást nyert a székely földmives nép gazdálkodási módján javítani, gazdasági helyzetét erősíteni, a székely akció alább felsorolandó intézkedései anyagi támogatással is igyekeztek a ferébredt törekvések megvalósulását elősegíteni. Ez anyagi támogatás a dolgok természetéhez képes kétféleképpen nyilvánul: 1. olcsó kamatu s könnyen visszafizethető kölcsönben, a mely kölcsön a székely mezőgazdaságra nézve némileg voltaképeni olcsó gazdasági hitel képviselte; 2. egyenes állami segélyben, mikor csak valamelyes hozzájárulással, tehát a költségek kevesbbitésével lehetett valamelyes hasznos beruházás keresztül vitelét vagy új gazdasági ág meghonosulását megkönnyíteni.

Az alábbiakban mondjuk el, hogy ez anyagi támogatás, mely gazdasági ágakban, mily módon, mily terjedelemben alkalmaztatott,

A tulajdonképeni földmivelés segélyezését a vetőmagvaknál kellett kezdenünk, már termelt növények minőségének javítását, vagy új termények meghonosítását a jó vetőmag beszerzésének megkönnyítésével kellett elősegítenünk. Ezt célozták a vetőmag beszerzési segélyek, vetőmag kiosztások, a mikor is a kiváló minőségű, tehát az aránylag drága vetőmag mérsékelt áron került kiosztásra. Kiváltképen a takarmánynövények termelésének igen szépen induló terjedése a tanítás és buzdítás mellett éppen a vetőmag beszerzése megkönnyítésének köszönhető.

Kiegészítette ezt a föld megmiveléséhez és a termények megtisztításához, valamint feldolgozásához szükséges eszközök és gépek megismertetése, terjesztése és beszerzésének megkönnyítése. Eleinte a legszükségesebb gazdasági eszközökből és gépekből egy egy kollekció használatra és e közben való megismerésre ingyen adatott ki székelyföldi gazdaköröknek és szövetkezeteknek. Kiadatott így: 106 eke, 51 borona, 52 vetőgép, 21 lókapa, 4 lógeredlye, 59

rosta, 66 trieur, 110 szecskaavágó, 29 répaavágó, 10 daráló, 8 kukoricamorzsoló és 58 drb. egyéb összesen 574 drb. 55.253 korona értékben. Ezt követte a közös használatra gazdakörök és szövetkezetek által vásárlandó gazdasági gépek beszerzésének megkönnyítése egyenes segéllyel, pénzbeli hozzájárulással a vetelárhoz. Ilyen segélyként ez ideig 206 drb. gazdasági gép beszerzésénél 21.347 korona engedélyeztetett.

Az egyes különleges gazdasági ágak segítése következőleg történt: a szőlőfelújítás könnyítésére kedvezményes áron kiosztatott eddig összesen 3,582.000 drb. szőlővesző és 1'353,000 drb. szőlőoltvány, ezen kívül Kisküküllő vármegye 7 községében az ottani oltványkészítés segélyeztetett, Dicsőszentmártonban szőlőmunkásképző iskola létesített; ezeket megelőzőleg azonban az egész székelyföld szőlőtalaja agrogeologiailag megvizsgáltatott, hogy szőlőtalajának mésztartalma s egyáltalán vegyi összetétele és az abba legalkalmasabb szőlőfajtája felől mindenki tájékozva legyen; a gyümölcsstermelés fejlesztésére és főként helyes irányba terelésére kiosztatott igen kedvezményes áron 1903-ban 960 db. 1904-en 15.345 drb., 1905-ben 11.795 db., 1906-ban 20.140 drb. és 1907-ben 23.894 drb. ide megfelelő gyümölcsfa csemete, összesen 5 községben községi, illetőleg közbirtokossági gyümölcsös, Marosvásárhelyen, Gyergyószentmiklóson és Sepsiszentgyörgyön pedig a gyümölcsfa oltványok beszerzésének megkönnyítésére állami gyümölcsfa iskola létesített; a mint már fentebb említettük, a Magyar Gazdak Értékesítő Szövetkezete révén a gyümölcs értékesítéséről gondoskodtunk; idevágó intézkedésként említjük, hogy beszereztetett és használatra kiadatott 3 aszaló és szeszlőző; a komlótermelést emelendő, segélyeztetett 10 birtokosnál 11 kat. holdat kitevő komlós ültetése és mesterséges szárító létesítése 1 esetben; a lentermelés a már említett vetőmagbeszerzési segély mellett azzal is könnyítetett, hogy szállítási segély adatott ama székely vidékek termelőinek, amely vidékekről nagy költséggel messze kell szállítani a lenkórót beváltásra. A len és kendertermelést előmozdító további intézkedésként em-

LÓHERE- és Luczernamagért

100 kilónkint 10 koronával
magasabb árt fizetek a napi árnál,
ha a kaszálás idején az illető területen aranka nincs.

Gazdák, kik legkevesebb 30 métermázsa magtermést várnak, sziveskedjenek erről lentjelzett céget értesíteni, mely tisztviselőinek egyikét azonnal elküldi és a herét lábán megtekinteti. A kiknek földjén még mutatkozik aranka, azok irtsák minél gyorsabban, hiszen 100 kilónkint 10 korona bevételi többlet busásan megtéríti az irtási költséget.

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udv. magkereskedése.

== BUDAPEST. ==

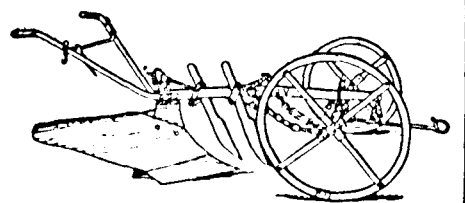
1002

A föld jó megmunkálása a gazda jólétének alapja!

A legkiválóbb gyakorlati gazdák által vívmánynak nyilvánított



legújabb **JURENÁK-féle ekék.**



Elzárhatók, miáltal egyenlő mélységű szántás biztosítható. — Munkaközben is bármely fekvésű talajon pillanat alatt le vagy felállíthatók. — A két csoroszlyás-éke munkaképessége kétszer annyi, mint más egy csoroszlyás ekéé.
— Járása oly biztos, hogy vezetni teljesen felesleges. — Nehéz vagy könnyű talajra egyaránt használható.

1006 Kizárólagos egyedélarusító: **MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE Budapest.**

A Sepsiszentgyörgyön tartandó Székely kiállítás alkalmával működésben fognak bemutatattani.

litjük, hogy mesterséges áztatók létesítése több községben most van folyamatban.

A szarvasmarha tenyésztés érdekében első intézkedés volt a jó apaállatok beszerzésének megkönnyítése. E célra az értékesebb bikát vásárló és a szegényebb községeknek különleges bikabeszerzési segítyt adott. Összesen 325 községnek 378 bika beszerzésénél adott ilyen segítyt és pedig Maros-Torda vármegyében 83 községben 113 bikánál; Udvarhelyben 55 községben 57 bikánál; Kisküküllőben 41 községben 45 bikánál; Torda-Aranyosban 21 községben 27 bikánál; Csikban 52 községben 74 bikánál; Háromszékben 73 községben 90 bikánál. További intézkedés volt a jó anyaállatoknak olcsó kamat mellett, részletfizetésre való kiosztása. Az eltelt öt év alatt kiosztatott összesen 2660 gazda között 3384 drb. tenyésztéshez és üsző 2,011 466 korona értékben. Főként eme tenyészanyag-kiosztásokkal indult meg a székelyföldön a tejelő nyugati fajták tenyésztése, a mit az elmúlt évben egy 450 darabból álló eredeti import is támogatott. A lótenyésztés csak annyi különleges gondozásban részesült a székely akció részéről, hogy ama szegényebb községek, amelyek képtelenek voltak meghozni az állami fedeztetési állomások fentartásához szükséges áldozatokat, segítyben részesültek, ezen kívül pedig összesen 27 ménlő nyert elhelyezést ingyen fedezésre fedező állomásoktól távol eső s olyan községekben, a melyek saját községi mént nem tarthatnak. A sertésenyésztés érdekeit, illetőleg a sertésvész által kipusztított sertésállomány visszaállítását jó tenyésztésekből származó tenyészokok kiosztása szolgálta. Kiosztatott addig összesen 1908 drb. tenyészokca 171.500 korona értékben, egy évi törlesztésre. Volt ezek között 245 drb. yorkshirei, a mely fajta meghonosítása ezzel a székelyföldön is megkezdődött. A juh-tenyésztés érdekében szintén történtek tenyészanyag kiosztások. Kiadatott pedig ez öt év alatt 6917 drb. juh 124.520 korona értékben. A baromfitenyésztés emelésére egyéb, különösen a multban kifejtett gondoskodás mellett jelenleg 4 baromfitelep szolgál a székelyföldön, u. m. a sepsiszentgyörgyi, kézdivásárhelyi, székelykereszturi és csikszeredai. Az itt tenyésztett állatok s az itt nyert tojás cserében adatik ki közönséges baromfiakért és tojásokért, vagy olcsón eladatik.

Az állattenyésztés fejlesztésére irányuló intézkedéseket követőleg említjük a legeltetés érdekében tett intézkedéseket. E téren hármass irányu volt a székely akció feladata: 1. amennyiben az erdők sérelme nélkül megtehető, erdős területek felszabadításával minél bővebben kielégíteni a legeltetés érdekeit; 3. ahol szükség és alkalom volt rá, közös legelőket létesíteni és 3. utmutatással és állami segítséggel jó karba

hozatni a székelyföld elhanyagolt nagy kiterjedésű legelőit és azokon rendes legelőgazdaságot létesíteni.

Az elől említett törekvés eredményeként a m. kir. földmivelésügyi miniszter a már eredetileg is engedélyezett legelőerdőkön kívül a következő vármegyékben:

| | | | | | |
|-------------|-----|----------------|-----------|-------|-------|
| Maros-Torda | 33 | közbirtokosság | erdejében | 2977 | khold |
| Csik | 20 | " | " | 7055 | " |
| Udvarhely | 36 | " | " | 7035 | " |
| Háromszék | 58 | " | " | 7505 | " |
| összesen | 147 | " | " | 24472 | " |

legelőerdőt engedélyezett. És ez a legeltetésnek átengedett terület folyton szaporodik, amennyiben az erdőgazdasági üzemtervek átdolgozásánál folyton szemelött tartatnak a legeltetés érdekeit

Közös használatu legelők létesültek bérlet útján Udvarhely vármegyében egy helyen, Háromszék vármegyében két helyen és Csik vármegyében egy helyen. E közös legelők főként az értékesebb növények felnevelésénél bírnak jelentőséggel s különösen Háromszék vármegyében szép eredménnyel enyhítik a legeltetés nehézségeit.

Legfőként azonban a már meglevő, de végtelenül elhanyagolt nagy kiterjedésű közbirtokossági legelők művelés alá vétele körül nyílt a székely akciónak hálás feladata. Mert a mind sűrűbben felhangzó panaszokkal nem győzzük eléggé hangsúlyozni, hogy nem annyira e legelők tényleges hiánya, mint a meglevő közbirtokossági legelők teljes elhanyagoltsága okozza a székelyföldön a legnagyobb bajokat. Valóságos legelőhiányt főként az alsóbb fekvésű községekben tapasztalunk, hol a birtokosságok rövidlátása a tagosítások során felosztotta és ekemelés alá vette a közlegelőket. Az ilyen helyeken tényleg hiányzik a közlegelő, de a birtokosság ilyen helyeken panaszkodik legkevésbé. Gazdálkodási módját átalakítja, takarmányt termel, tejgazdaságra megy át, istállóban tartja állatait.

Nem innen, hanem onnan jön a legtöbb panasz a székely legelőkért, ahol megvannak a közlegelők, sokhelyt tulontúl bőséges mennyiségben, de oly mérhetetlenül elhanyagolva, hogy valóban alkalmatlanok a legeltetésre. Legtöbbször az ilyen legelők közbirtokossága panaszkodik. A székely akció megtette amit megtehetett. Igyekezett meggyőzni a birtokosságokat, hogy a legelő is megkövetel bizonyos művelést, hogy elhanyagolva a legjobb legelő is tönkre megy. Főként az erdei oldalas hegyi legelő. Igyekezett tanácsal, utbaigazítással ellátni, a rendszeres legelőgazdaságra rávezetni és rásegíteni a birtokosságokat. A már eddig is elvégzett legelőjavítási munkák tanúsága szerint a székely akció legelőgazdasági törekvése nem volt sikertelen.

Az e téren kifejtett munkálatok révén

92 község 45,177 kat. hold kiterjedésű legelőjén folytak különböző legelőgazdasági munkálatok, miknek kivételére összesen 113,654 korona állami segíty fordított.

Itt említjük meg a székely akció körében végzett és részben folyamatban levő vízmosás megkötési, vízrendezési és községek vízzel való ellátását célzó munkálatokat. Vízmosások megkötése eddig fogantatott Udvarhely vármegyében 21,500 korona, Torda-Aranyosban 3500 korona segítyvel. E vármegyékben, valamint Maros-Tordában és Kisküküllőben most folyik a további munkálatok előkészítése. Vízrendezési és levezetési tervek számos esetben dolgoztattak ki és ily munkálatok segítytettek három esetben. A székelyföldön sok helyt érezhető teljes vízhiány elhárítására csak ujabban gondolhattunk, miután a törvényhozás az 1907. évi költségvetésben megadta az ehhez szükséges fedezetet. Ez az ügy jelenleg olyan stádiumban van, hogy nyolc községre teljesen ki vannak dolgozva a vízellátás tarvei és költségvetése.

Bár a hitelviszonyok a legközvetlenebbül érintik a mezőgazdaság helyzetét, ezekre közvetlen befolyást gyakorolni nem lehetett a székely akció feladata. Megtörtént mégis ami megtehető. A jelzálogi hiteligények kielégítésére összeköttetés létesült a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetével.

A munkáskérdés körül különböző feladatai voltak a székely akciónak. Ezek szolgáltatában: 1. megfelelő segítyvel lehetővé tétetett, hogy Köpecz község az ottani kőszénbánya időszakai munkásai számára közös otthont létesítsen és e bánya munkásházakat építhessen; 2. 1905-ben 1825 szegény székely munkás iratott be állami segítyvel a gazdasági munkás- és cselédsegélypénztárba, hogy e humánus intézményt a székely nép minél szélesebb köre megismerje; 3. a székely nép számára munkásközvetítés szerveztetett. E munkásközvetítés egyrészt a romániai kivándorlás elmentelésére, másrészt arra volt tekintettel, hogy a fejlettebb mezőgazdasági viszonyok közé időszakai, főként arató munkára elszerződött székelyek kiadósabban dolgozni megtanuljanak, mert itthoni munkájuk eredménye testi erejüknek, ügyességüknek és értelmességüknek egyáltalán nem megfelelő. E kísérlet eredménye már is észlelhető, az ország belsejében ismételtén megfordult székely gazdasági munkások teljesítménye mindjobban megközelíti az elismerten kitűnő alföldi munkásokat, a mi nem csak a munkások keresetének, de az erdélyi mezőgazdaságnak sem válik hátrányára. Az eddig gyűjtött adatok szerint ugyanis Erdélyben volt legkisebb a gazdasági munkák elvégzettetése, mert az erdélyi munkás még csekély keresetéhez mérten is keveset dolgozott.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kényes és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fin és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára
Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

A székely akció révén ez ideig állandó munkára különböző gyárakba 346 székely leány, kőszénbányákba, téglagyárakba és fűrésztelepekre 493 székely munkás, időszaki mezőgazdasági munkára pedig különböző magyarországi uradalmakba 6138 székely férfi nyert elhelyezést.

A székelyföldön oly sok panaszra okot adó birtokrendezési eljárásokra közvetlen befolyása nem lehetett a földmivelésügyi miniszterium ügykörében megindult székely akciónak, mert a bírói eljárások közigazgatási befolyásoktól függetlenek.

A birtokrendezések körül napról-napra felhangzó panaszok a székely akció intézőit sem hagyták érintetlenül. Közbelépésünk abban nyilvánult, hogy a hol még nem volt késő, megadtuk az igénybe vehető jogorvoslatok igénybevételéhez szükséges utbagazításokat és ily közvetett úton legalább igyekeztünk elhárítani az egyeseket vagy egy-egy birtokosság egyetemét fenyegető károsodásokat. A székelyföldi közös birtokokhoz való jogosultság megszerzése körül sok helyt tapasztalható visszaéléseket megszüntetni ezzel ugyan nem sikerülhetett, de sikerült az illetékes tényezők figyelmét a székelyföldön tapasztalható visszas birtokjogi állapotokra irányítani, minek eredményeként a székelyföldi birtokrendezési ügyekre vonatkozó törvényes intézkedések megfelelő módosítása most már remélhető.

Mire ügyeljen a gazda gépvásárlásnál.

A mezőgazdaság jelentékeny munkaerő alkalmazását igényli, hogy a talajról sok esetben a természet segédkezésével, legtöbbnyire azonban a természet elleni harc útján mindama termékeket letarolja, melyeket részben piaci áru gyanánt eladni akar, vagy melyekre házi állataink táplálására sürgősen szüksége van.

A mezőgazdaságnak minden térein az emberi erő a legjobbnak és a célnak legmegfelelőbbnek bizonyult már azon egyszerű oknál fogva, mert itt bizonyos erő kifejtésén kívül az ember természetes eszének is kell hozzájárulnia, mely minden munkát és az alkalmazandó erőnek mértékét, nemkülönben alkalmazásának módját mindenkor felülmúlja, ami gépek alkalmazásánál bizonyos mértékig persze teljesen elesik. Ahol azonban nem csupán nyers és nehezebb, hanem a maga nemében egyenletes munkáról van szó, a mezőgazdasági gépek mindig a legnagyobb sikerrel kerülnek alkalmazásba. Minden egyéb között az emberi erő megtakarítását elérni segítenek, amennyiben a legnehezebb munkákat sokkal gyorsabban végzik el, mint az pusztá kézzel lehetséges volna és így mindinkább utat egyengetnek maguknak a gazdaközönség körébe behatolni, ahol jelenleg épp

ugy a sikságon, mint hegyes vidékeken nyomasztó munkáshiány érezhető.

Ezen mezőgazdasági gépeket eleinte leginkább csak fából készítették és csak később látták el az egyes részeket, melyek különösen nagy igénybevételnek voltak kitéve, vas megerősítésekkel.

Ebben az alakban találjuk még most is egyes vidékeken, különösen hegyeken fekvő távolos falvakban a mezőgazdasági eszközöket. A gazda még mindig fából való boronát vagy könnyű fahengert, ágakból készített szánt, vas abronccsal ellátott faekét stb. alkalmaz.

Ezen eszközök olcsók és könnyen javíthatók ugyan, de nem tartósak és munkamódjuk sem mondható pontosnak.

Azonfelül kivétel nélkül nehézkesek és nagyobb erőteljesítmény alkalmazását soha sem teszik lehetővé úgy, hogy péld. faekével a talajt jelentékenyebb mélységre nemcsak meglazítani, hanem megfordítani teljesen lehetetlen.

Ez csakis vas-, gyakrabban acélgépek alkalmazása mellett válik lehetségessé, melyek pontos szerkezetükkel az egyes talajnemekhez annyira alkalmazkodnak, hogy a szükséges vonóerő aránylag igen csekélynek mondható. De éppen a mezőgazdasági gépek specializálásában és az egyes talajfeltételekhez való alkalmazkodásában és a kívánt mánkanemben voltak uttörők Anglia nagy világcégei, mely gyártmányokat ma épp úgy becsül a német, mint az osztrák, és melyek szolid szerkezetük folytán az eszköznek hosszú ideig való használatát teszi lehetővé. Erre való tekintettel lett szinte közmondásos, hogy „az amerikai bizonyos időre az angol ellenben örök időre gyárt.

A nagy gépgyárak azonban maguk is abban a helyzetben vannak, hogy oly személyeket alkalmazzanak, kik állandóan egyes specializált gépek exakt szerkezetével foglalkoznak, melyek azután az illető modelleket működés tekintetében felülvizsgálják és csak évek során át folytatott munkálkodás után jutnak a gépek egy javításhoz és úgy bocsátják egyszerűen a vásárló közönség elé.

Emellett a géppiacon meglevő állandó verseny a gyárosokat intenzív tanulmányokra serkenteti és hogy ezeknek teljesen megfelelhessen, ma már leginkább speciális gyár-cégek kizárólag csakis ekék, vagy csakis vágó szerszámok, arató gépek vagy kizárólag cséplőkészletek, vetőmag tisztító gépek vagy mezőgazdasági erőgépek (motorok) előállítására alakultak. Az ilyen cég, péld. gépgyár azonban, mely kizárólag csakis ekéket állít elő, abban a helyzetben van, hogy nem csupán a legjobb szerkezetet hozza a piacra, hanem minden egyes géprészt az arra legalkalmasabb anyagból állít elő. Így vannak ma már igen egyszerű ekék, melyek gyakran egy fél tucat

a legkülönbözőbb vas és acélfajokat egyesítenek magukban, melyek működési módjukhoz alkalmazkodnak és melyek csakis ebben a kivitelben képesek a gyakorlati követelményeknek megfelelni. Ezen eszközökkel nemcsak öröm dolgozni, hanem a munka is gyorsabb és könnyebb, amit az öregebb gazdák is igazolhatnak, kik tapasztalatból emlékeznek arra, mily esetlen és nehéz volt régebbi időben ilyen ekét vezetni és hogy arcának verejtékével tudott vele a munkás dolgozni. Egy falusi kovácstól sem az illető gép építéséhez megkivánt ügyességet fel nem tételhetjük, sem pedig nem állanak rendelkezésére az öntéshez szükséges számos formák és egyes gépalkatrészek préselése vagy a legkülönbözőbb vas- és acélfajok. Ő mindent egy és ugyanazon anyagból kovácsol és ezért a jövőben örülni fogunk ugyan, ha kocsival való elmozdításához és lópatkoláshoz vagy egyes gazdasági gépeken esetleg előforduló kisebb javításokhoz ügyes kovácsot találunk falunkban, mezőgazdasági gépszükségeiteinket mégis csak nagy speciális cégeknél fogjuk fedezni.

Speciális gyár és a kis kézműves között azonban nagyszámu versengő cég van, melyek az ár leszorításával ugyan olcsóbb, de rendkívül rossz és tartós gépet semmiesetre nem kínálhatnak eladásra. Az ilyen gyártmányoktól gazdáinkat megóvni első szent kötelességünk.

A mezőgazda következő feltételt követeli meg gépjétől:

1. Teljesítménye úgy minőségileg, mint mennyiségileg feltétlenül kielégítsen.
2. Szolid szerkezetű legyen, anélkül, hogy túlságosan nehéz volna és ennél fogva
3. anyaga folytán nagyon drága volna,
4. a gép az idő viszontagságainak is elmentállni tudjon úgy, hogy kellő megőrzés mellett éveken át tartó használhatást biztosítson, végül

5. sérült, törött alkatrészek mindig gyorsan megrendelhetők és szállíthatók legyenek.

Kisebb gépgyárak, melyek csakis olcsó gyártmányokat képesek előállítani, ezen követelmények egyikének sem tehetnek eleget. A használatban gyártmányaik a legdrágábbaknak bizonyulnak a gyakori és költséges javítások miatt és dacára annak, hogy némely ügynököknek sikerül megegyezett részletfizetések mellett késedelmi kamatokat is számítva vevőt fogni, az ilyen cégtől már az első alkalommal péld. egy vásárolt vetőgép tengelyének törése, egy kerék hasznavehetetlensége esetén stb. még készpénz fizetés mellett sem vagyunk képesek utánszállítást kapni.

Hogy mindezen bajoktól az alsó-ausztrai mezőgazdákat állandóan megóvjuk, az országos gazdasági gépek és eszközök vételénél és megrendelésénél hü és önzetlen tanácsadó kíván lenni, amennyiben mindennemű szakkérdésre nemcsak szívesen válaszol, hanem

== Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök ==

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták“ és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidő szerint 17-féle nagyságban különböző szerkezetű a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításhoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. Sürgőnycim: Kalmár-rostagyár.

bármilyen gépeket mindig a legolcsóbb áron közvetít, ismeretes lévén, hogy minden nagyobb cég megrendelések gyűjtéséért nagy jutalékot ad, mely kedvezmény 10—30 százalék között ingadozik és mely teljesen és kizárólag a megrendelő gazdát illeti.

Egy régi közmondás szerint: „Mutasd meg az ekédet és én megmondom, hogy jó gazda vagy-e!”

A derék és okos, előre törekvő gazda gépeit és eszközeit nemcsak a vásárlásnál, hanem a szakszerű kezeléssel is kiismerni tartozik.

Magán a mezőgazdán mulik tehát, hogy magát a jövőben rossz és hitvány gyártmányoktól megóvjá.

Rüdiger Ottó.

VEGYES KÖZLEMENYEK.

— Az E. G. E. elnökének gyásza. Gróf Teleki Ferencné szül. báró Bánffy Anna október hó 7-én Kolozsborsán hosszas szenvedés után meghalt. Hazarészünk főuri társadalmának érzékeny és pótolhatatlan veszteségét jelenti e szomorú hír, de nemes egyszerűségéért, anyagi kedvességéért társadalmunk szélesebb rétegeiben is nagyon sokan fájjalják a megboldogultat, ki a családi birtok nagy környékén a népnek áldott emlékü jóltevője volt, de a kolozsvári jótékonyági s népművelődési intézményének munkájából is sűrűn kivette részét szeretett édes anyja neve alatt s imádott férje oldalán. Erdély gazdaközönsege is megilletődéssel gyászol, mert egyik vezérének az E. G. E. elnökét éri lelke mélyéig a gyász, hisz végtelenül szeretett leányát vesztette el. Találjon nemes vigaszt abban szeretett elnökünk, hogy sok-sok jóember fohászodik a Mindenhatóhoz, hogy vegye kegyelmébe a hozzá fölszállott anyagi lelket, adjon erőt a pótolhatatlan sirató családnak, s érezzék, hogy sokan, nagyon sokan áldják az elhunyt emlékét.

Az erdélyi gazdasági egyesület választmánya okt. hó 10-én testületileg kondoleált szeretett elnökének. A család a következő gyászjelentést adta ki.

Széki gróf Teleki Ferenc saját és gyermekei Erzsébet, Cecile, Andor és Ernő; továbbá losonci báró Bánffy Ernő és neje gróf Eszterházi Cecile, valamint özv. gróf Eszterházy Jánosné, szül. gróf Mikó Julianna, özv. gróf Teleki Andorné, szül. Cserényi Anna; végre gróf Teleki Matild és férje gróf Teleki Elemér s a közeli és távoli rokonok nevében bánatos szívvel jelenti felejthetetlen nejeének, illetőleg anyjának, gyermeknek, unokának és rokonnak

széki gróf Teleki Ferencné szül. losonci báró Bánffy Annának élete 31-ik, boldog házassága 12-ik évében, folyó év és hó 7-én éjjel 2 órakor 4 heti szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. Hült tetemei Kolozsborsán folyó hó 9-én délután 4 órakor a ref. egyház rendtartása szerint végzendő rövid gyászszertartás után Kolozsvárra fognak szállíttatni, hol folyó hó 10-én d. e. 11 órakor a köztemetői halottas házból a családi sírkertben fognak örök nyugalomra helyezettetni. Béke lengjen az áldott emlékü kedves halott porai felett! Kolozsborsa, okt. 7.

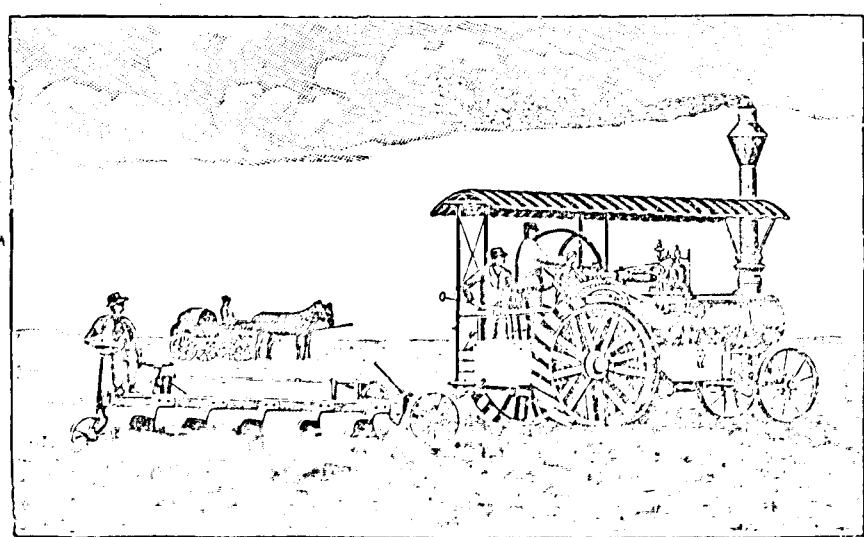
— Járási gyümölcskiállítást rendez az E. G. E. kolozsmezei gazdasági szakosztálya október hó 13-án Hidalmáson, a járási tenyészállatdíjazással kapcsolatban. A rendezőség élén dr. Páska Zoltán főszolgabíró, Sikó Kanuth és Josa Samu körjegyzők állanak.

— Mintaszüreték. A földmívelésügyi m. kir. miniszterium a helyes szüretelés előmozdítása végett az ország fontosabb szőlővidékein mintaszüretet tartat. Ezen szüretéken a szőlő szedésétől kezdve annak kipréseléséig, minden munka be lesz mutatva, amely munkáknál a ma használatban. Ilyen mintaszüret lesz a folyó évi október hó 18-án Nagyenyeden a vincellériskola szőlőjében és október hó 26-án Czelnán ifj. gróf Teleki Géza országgyűlési képviselő szőlőjében, a mely mintaszüretre az érdeklődők meghivatnak. A nagyenyedi m. kir. vincellériskola igazgatósága.

— A komlópiacokról. A saazi komló-ujság okt. 5-iki kelettel jelenti, hogy az adásvétel némileg lanyhult, így Saazban naponként csak 300 zsak komló kerül forgalomba 132, 120, 116 koronás áron 50 kilónként, a gyenge minőségű 80 koronán megy. Sok sörgyáros közvetlenül vásárol, a cseh komlóvidéken már alig van eladó I. o. termés. A vásárló kedv csendesebb ugyan, de az első osztályu komló ára pár koronával feljebb ment. Segesvárról 1907. okt. 2-án a komlóeladási árakról a következő értesítés jött. Segesvár 40—52, K., Saaz 90—130, Nürnberg 45—140 Márka 50 kilónként. Segesvárt egyetlen gyártó (adás-vevés) a 45 K. p. 50. kiló jött létre eddigéig, mert jobb árat remélnek még ezidőszert a termelők.

— A bonchidai kiállítás. Kolozsmezei egyik kis községében Bonchidán e hó 6 és 7-én szerény de annál értékesebb kiállítás keretében mutatták be a környékbeli nép állat, termény és háziipari produktumait, ezuttal immár harmadszor nagyszámu közönség jelenlétében. És midőn alkalmunk volt láthatni az egyes kiállítási osztályokban az értékesebbnél értékesebb holmikát örömmel szegezhetjük le mint tényt, hogy a kolozsvári járás a háziipari tekintetében is nagy fejlődést mutat. Annak idején egyetünk támogatása mellett létesült választói kosárfonó szövetkezet gyönyörű kosár kollekciót mutatott be, amely egyszerű falusi emberek szorgalmas munkájának eredménye volt és hogy a szövetkezet munkája valóban csinos és hasznos, bizonyítja azon

körülmény is, hogy a közönség közül sokan nagyobb megrendelést tettek. A környékbeli elemi iskolák egyszerű rajzokat fából faragott agyagból mintázott tárgyakat mutattak be, ugyancsak az állami elemi iskolák által készített varrottások rendesek voltak, ami arra enged következtetni, hogy az ottani iskolákban a nevelési rendszer helyes s legújabb irányban halad. A legnagyobb látogatottságnak örvendett a női kézimunka osztály amely a bonchidai kiállítás egyik legszebb látni valója volt. Fokozta érdekességét ennek az osztálynak, hogy itt állította ki Orosz Endre apahidai tanító, e kiváló régész, néprajzi gyűjtőményét. Az állatkiállításon a járás gazdái állatokkal mind képviselve voltak, s községi tenyészállatokkal, s megállapíthatjuk, hogy a járásban az állattenyésztés is a fejlődés szép fokán van. A termény kiállítási osztály is elég gazdag volt, itt mutatta be a vidék természetmennyeit: különösen tetszett Vajna Istvánné kárfiolja és óriási retkei, továbbá Sinkovits Lajos globusz karalábéja és Braunschveigi téli káposztája. Feltűnő volt Tokay Ferenc takarmány répája. Kiváló volt továbbá gr. Bánffy György uradalmi kertészetének magas növője, s gazdag kollektiója — versenyen kívül. A kiállítás lefolyása a következő volt. Féltenegy órakor érkezett meg gr. Bánffy Miklós főispán védnök, kit a bejáratnál Hankó Veress Károly főszolgabíró a következő üdvözlő beszéddel fogadott. „Méltóságos gróf főispán ur! Járásom állattenyésztését, háziiparát, gazdasági ismétlő és állami iskolák munkásságát ezuttal már harmadizben bocsátom a nagy közönség bírálata alá, mert azt tapasztaltam, hogy a nemes verseny haladásra buzdít, a jó példa jövő munkáságunkban irányít. Ezuttal is bemutatom járásom községeinek köztenyésztésre használt apaállatait, hogy azok fajának minősége az állatok gondozása a nagy közönség által is ellenőrizve legyen, bemutatom járásom kisgazdáinak állattenyésztését, hogy összehasonlítható legyen a kitűnő apaállatok előnye az állattenyésztésben, s ez a különböző községek lakóinak tanulságul szolgáljon, bemutatom járásom különböző községeinek háziiparát, hogy a szemlélők a háziipar különböző fajtait megismerjék, s ezen ismeretüket esetleg gyakorlatilag is hasznosíthassák, bemutatom az állami és gazdasági ismétlő iskolák tanulóinak munkásságát, kik között a nemes verseny okozta nagy haladást kiállításunk élénken igazolja. Végül a kisebb gazdák által is használható gépek és eszközök gyűjtőményét is bemutatom, hogy azokat kis gazdáink meg ismerjék, s azok gyakorlati értéke használhatósága itt megmagyarázva legyen. Amidőn arra kérem Méltóságodat, hogy ne a szigorú bírálat hanem a jóindulat szemüvegén keresztül tekintse meg kiállításunkat egyidejűleg arra is kérem, hogy a kiállítást megnyitottnak nyilvánítani méltóztassék.” Az élénk tetszéssel fogadott beszéd után a főispán meleg szavakkal köszönte meg Hankó főszolgabíró fáradságos de sikeres munkáját és hangoztatta, hogyha a magyar köz-



UJ! Egygéprendszerű gőzszántás UJ! (egy ölet fogó 7 vasu ekével).
Csekély befektetés. Olcsó üzem. Tökéletes munka.

Referenciák: (ugyanott állandóan üzemben)

Gróf Bethlen Sándor, Marosgece p. Marosludas. 1953

Gróf Mikes Kelemen, Uzon Háromszék.

Dreher-uradalmak, Vá. és Szentlászló, Fejérmegye.

Fejérváry Géza, cs. és k. kamarás, Nagykeszi, Komárommegye, stb. stb.

(Kívánatra az összes vevőket felsoroló referencia-jegyzékkel szolgálunk.)

Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár

R.-T.

Budapest, VI. ker., Váci-ut 19.

igazgatás sok ily minta főszolgabíróval rendelkezne gazdasági iparunk csakhamar a legnagyobb fejlődést mutatná, a bonchidai kiállítás, mondotta a főispán legyen példa arra nézve, hogy a nép figyelme a közgazdaság felé is irányuljon. A főispán szavai után Hankó főszolgabíró kalauzolása mellett, gr. Bánffy György v. b. t. t., gr. Bánffy Miklós főispán, Dózsa Endre cs. és kir. kamarás alispán tartásában a már leirt sorrendben a kiállítást megtekintették és legnagyobb elismeréssel adóztak a látottak felett. Meg kell emlékeznünk gr. Bánffy György v. b. t. t. a kiállítás patrónusáról, a kinek erkölcsi és anyagi támogatása nagyban hozzájárult a kiállítás sikeréhez. És végül dicséret illeti Hankó Veress Károly főszolgabíró, kinek fáradságos munkája gyümölcsét a lezajlott tanulságos kiállítás alkalmából bőségesen most már 3 ad ízben élvezhettük, s már elismeréssel kell adoznunk azért is, hogy közigazgatási elfoglaltsága dacára oly nagyfokú érdeklődést mutat járásának mezőgazdasága háziipari s népjóléti ügyei iránt.

— A tanév megnyitása a gazdasági Akadémiában. Tudatjuk az érdekeltekkel, hogy a Kolozsvári m. kir. gazdasági akadémián a beiratások befejeződtek, és a most folyó utó és potvizsgák elvégzése után, folyó hó 20-án az előadások megkezdődnek.

— A gyümölcskészlet nyilvántartása. A földmivelségi miniszter elrendelte, hogy az eladó gyümölcskészletekről a miniszterium nyilvántartást vezessen s ezt időként tegye közzé. Minden évben úgy az eladók, mint a vevők nagyobb számban jelenkeznek a gyümölcsészeti miniszteri biztosnál annak jeléül, hogy ezennyilvántartással elérték a célt: eladók és vevők egymásra találhatnak. Az eladásra bejelentett gyümölcskészletekről az idei első kimutatást most tették közzé. Nem kevesebb, mint 400 vevő jelentkezett. Almát kínál eladásra 116 termelő; tud nagyobb mennyiségben naponta is szállítani. A többi gyümölcsfajtákra is sok bejelentés van. Vevők leginkább Grácból és Bécsből jelenkeznek. Ezt a nyilvántartást a miniszterium bárkinek megküldi, ha egyszerű levelezőlapon az országos gyümölcsészeti miniszteri biztosától kéri.

— A lépfene terjedése ellen. Darányi Ignác földmivelségi miniszter körrendeletben hívta fel az összes megyék alispánjait, hogy az alájuk rendelt hatóságokat és közegeket a lépfene elterjedésének megállítására szükséges eljárásra utasítsák és törekedjenek arra, hogy az állattartó közönségnek a lépfene fellépése és az ellene történt védekezés tekintetében meglevő téves fogalmai helyes utra tereltesse. Egyben utasította a miniszter az alispánokat, figyelmeztessék az alantas hatóságokat és a közönséget is arra, hogy a lépfenés marha husának elfogyasztása, bőrének lehuzása komoly veszedelmekkel jár és az e tekintetben mutatkozó szabálytalanságot, mint kihágást, a törvény teljes szigorával fogják büntetni.

— Kiállítás. Az Első Székely Baromfi-tenyésztő Egyesület folyó hó 13-án (vasárnap) Székelyudvarhelyt a baromvásártéri baromfi kiállítást rendez, melyen való részvételre a tagok meghívhatnak. Az állattenyésztési felü-

gyelőség nagyobb mennyiségű fajbaromfit fog bevásárolni. A kiállítás díjmentes, az eladott állatok árából 20 százalék levonatik.

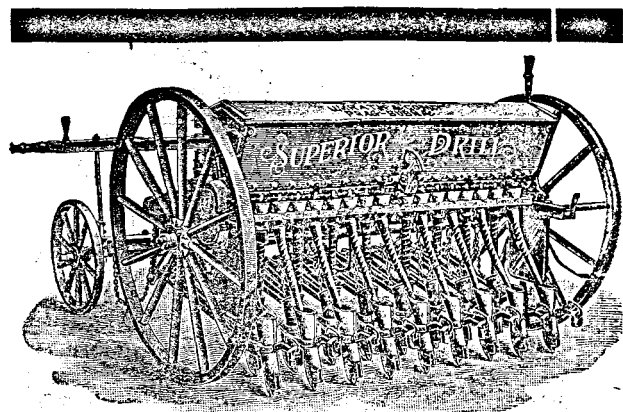
— Cementgyár a Székelyföldön. Gróf Mikes Ármán bükszádi uredalmának gondnoka, Beczki Antal erdészmérnök egy cementgyár alapításán fáradozik. Bükszád határában ugyanis kitűnő cement anyagot találtak. Beczky Németországban huzamosabb ideig gyakorolta magát a terrázó munkák készítésében s így bírja a szakértelmet is e vállalat vezetésére. Az új cementgyárat valószínűleg már a jövő évben üzembe hozzák.

— Eke bemutatás a sepsiszentgyörgyi székelykiállításon. Folyó hó 3-án d. e. 9 órakor az árvafiu-szeretetház gazdaságában a „Jurenák,-féle legújabb ekét bemutatta a fel-találó. Az eke az eddig legjobbnek ismert „Sack“ rendszerű ekének oly módon való alakítása, hogy ennek könnyebb kezelhetősége és tartóssága elértnek látszik. A bemutatáson jelen volt Elekés Béla főispán, Dr. Koós Mihály min. titkár, Benkő Pál földmives isk. igazgató, Imreh Béla gazd. titkár stb. Az eke szép munkát végzett és könnyen kezelhető volt s a szakértők elismeréssel nyilatkoztak róla. Dr. Koós min. titkár 2 drbot meg is vett a kirendeltség részére.

— Baromfikiállítás Temesvárt. A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 19-én és 20-án tenyészbaromfi vásárral egybekötött baromfikiállítást rendez Temesváron. Bejelentési határidő: folyó hó 15-e. További felvilágosításokat nyújt, nemkülönbön tervezeteket és bejelentő ivatek kívánatra készséggel küld: a Temesvári Baromfikiállítási Iroda, Temesvár, Vármegyeház.

— Facsemeték adományozása állami kertekből. A földmivelségi miniszter az állami facsemetekertekből az 1908. évi tavaszi és őszi erődítésekhez szükséges csemetekészleteket a következő feltételek szerint osztja ki a folyamodó birtokosoknak: A kopár és vízmesásos területek beerdősítésére kért csemetéket teljesen ingyen adják, a folyamodónak csupán a csomagolási, vasúthoz szállítási (ezrenként 1 korona) és vasúti szállítási költségeket kell megfizetni. Kisbirtokosoknak kivételesen — méltánylást érdemlő esetekben, — melyekről az illetékes állami erdőfelügyelőség tanuskodik — lakóhelyéhez legközelebb fekvő vasúti állomásig teljesen díjtalanul szállítják el a csemetéket. Az esetben, ha a fenti erdősitések céljaira szükséges csemeték kiszolgáltatása után is marad fent készlet, másféle erdősitési célokra is adnak ki csemetéket, de csupán az átlagos termelési költségek, csomagolási, vasúthoz szállítási stb. díjak megtérítése mellett. Kisbirtokosoknak méltányos esetekben az árból 50 százalékot elengednek. E tárgyban a kellően felszerelt kérvényeket december hó 15-ig kell az illetékes erdőfelügyelőségekhez beterjeszteni.

— Betonszőlőkaró. A szőlő- és gyümölcs-kert-tulajdonosok körében sok panaszra adtak alkalmat a régi rothadó fakarók és cölöpök. A bajokon segíteni van hivatva egy új találmány: a szabadalmazott betonszőlőkaró, mely azonfelül, hogy beláthatatlan időig eltart, a férgek elősködését is lehetlenné teszi. Ez újítás meghonosítására önálló iparvállalat alakult.



1801—I.

Superior Sorvetőgépek

— !!! Legjobb tolókerékrendszer !!!
— !!! Tessék közelebbi leírást kerni !!!
Finom-, szántás-, csukló- és réthoronák.
Egy- és többvasu ekék.
Háromtagu és egytagu hengerek.
Triőrök. Mútrágyaszórók.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.



Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselesége

Kolozsvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)
Az intézet alaptőkéje 40 millió korona
záloglevélkölcsönöket
nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4½%-os záloglevelekben.

A jelzálogul felajánlott erdőlyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ bizalmi férfai adnak véleményt. 1001



A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

„AGRÁRIA“ magyar gépforgalmi
részvény-társaság

MEZŐGAZDÁK KÜLÖNÖS FIGYELMÉBE!

Egyetemese acélekék.

Eltörhetetlen téglyacélekefej.

Páncélacél-kormánylemezek.

Magasított acél-ekkefej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Sürgöncim: „Agraria“ Budapest. Rövidített levélcim: „Agraria“ Budapest, V., Váci ut 2.

Tiszta acélananyag
s a j á t
hámorainkból.

1457

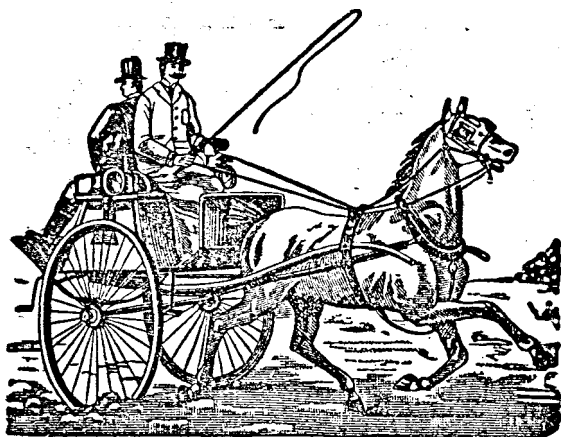
a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság

resicai mezőgazdasági gépgyárának vezérügynöksége

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetik.

Ekegyártár terén legelső rangú magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.



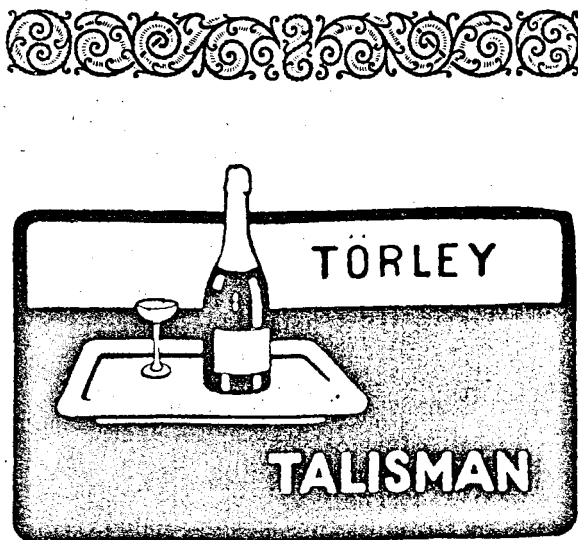
OLBRICH L. BUDAPEST

VI., TERÉZ-KÖRUT 6.

□ □ ALAPITVA 1875. □ □

Szjgyártó, nyerges, bőröndös és sportcikkék készítője.

◇ TELEFON SZÁM 80-44. ◇ 1914



1976



Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

| Biztosítéki alap | |
|--|-----------------------|
| Alapítványok a kormány hozzájárulá- sával | 1,970.340.— K. |
| Fartalékok | 764.760.16 " |
| Összesen: | 2,735.104.16 " |
| 1901. évi fölösleg | 90.349.— K. |
| 1902. " " " | 59.782.26 " |
| 1903. " " " | 109.331.73 " |
| 1904. " " " | 72.488.23 " |
| 1905. " " " | 61.730.60 " |
| 1906. " " " | 39.248.65 " |

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszint az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványon és félvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

Intézői vagy Gazdatiszti Állást keres

egy 36 éves ev. ref. vallású kiscsaládu, okleveles, 16 évi gyakorlattal és kitünő bizonyítványokkal rendelkező egyén, ki a gazdaság minden ágában, valamint állattenyésztésben jártas

s jelenleg is egy 3000 holdas állattenyésztéssel egybekötött gazdaságban önállóan működik.

Állását a jövő 1908. év január vagy április hó 1-én elfoglalhatja.

Cim a kladóhivatalban. 1952

Nagy fehér nemesített, elválasztott Yorkshire

malacok kaphatók a Magyaránási tejgazdaságban.

1881

ELADÓ

4 drb. 3 éves tisztavérű berni üzeke-
dett számfeletti

TEHÉN.

Megkeresések Báró Kemény Árpád birtok kezelősége, Csombord, u. p. Nagy-Enyed. 1987

Eladó

Hatvan darab racka tenyészkos

száz darabból válogatva együttesen vagy darabonként.

Végh János
M.-Tóhát posta Mező-Záh.

1989

Ur! Rezső

sertésbizományos Budapest, VIII., Bérkocsis-utca 12. Telefon: 97-05.

Sertéseket sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi árakon értékesít.

1870

Mindennemü

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legjutányosabban a **FISCHER-féle** zsák és ponyvagyárban Budapest, Nánor-utca 31-33. sz. szerezhethők be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 25 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmáinak és viszonteladóinak szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. Ponyvakölcsönző intézet. 1806

Árjegyzék, minták ingyen és bérmentve küldetnek.

4 ÁLLAMDIJ 22 ELSŐRENDEI KÖZVETÍTÉS.

PEPE

PORCELLÁN-EMAIL-FESTÉK

mázoláshoz teljesen készen vakolatra, fára és vasra. Törv védve 10041 sz. a.

LUTZ EDE és TÁRSA.

FESTÉKGYÁRAK BUDAPEST, VII. ORNÁGY-UTCA 4.

Telefonszám 64-83.

1894. II.

Az eredeti **MÉLOTTE** tejfölözögép 0.08% zsirtartalomra fölöz. Ezt bizonyítja a Magyarországi vezérképviselő, a **GAITNER és RAUSCH** cég Budapest, VI., Andrásy-út 8. kezeiben lévő, hivatalos bizonyítvány és számos elismerő levél, mely a gép tartósságát is dicséri. Teljes tejgazdasági telepek berendezése kézi és erőhajtásra.

Arjegyzék és ajánlat ingyen!

Alapitva 1865. 1856 Számos első kitüntetés!

Kedvező alkalom! Huzás már október 5-én.

Az árfolyamok esése következtében csekély tőkebefektetéssel

1 és fél millió korona

összegű fő- és mellényereményekre játszhatik évi 3 huzásban, ha vesz nálunk egy

Hazai Takarékpénztári sorsjegyet

| | | |
|--------------------------------------|-----|--------|
| 14 havi részletfizetésnél havi . . . | 9.- | korona |
| 16 " " " " " " " " " " " " " " " " | 8.- | " |
| 19 " " " " " " " " " " " " " " " " | 7.- | " |
| 23 " " " " " " " " " " " " " " " " | 6.- | " |
| 28 " " " " " " " " " " " " " " " " | 5.- | " |

lefizetése mellett, vagy pedig letétjegyre napi árfolyamon 20.- K foglaló ellenében tetszés

1007

Egy sorsjegyre több nyeremény is eshetik.

Kapható a

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaságnál,
Kolozsvárt, Mátyás király tér 7. szám alatt.

szerinti törlesztésre. Az első részlet, vagy a foglaló lefizetése után a sorsjegyek nyereményei a vevőt illetik.

Huzások:

február 5-én, összesen 420.000 K nyereménnyel,
június 5-én, összesen 420.000 K nyereménnyel
október 5-én, összesen 731.000 K nyereménnyel,

Pénzt nem veszítheti el, mert minden sorsjegy okvetlen nyer legalább 100.- K törlesztő összeget, mely esetben még egy nyereményjegyet is adnak 30-40 K értékben, mely nyereményjegy az 1976. évig valamennyi huzáson játszik.

Bárdos és Brachfeld

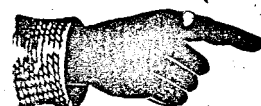
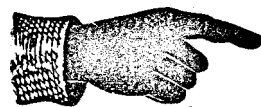
műszaki és villamossági vállalat

BUDAPEST

VI., Gyár-u. 23. sz.

Villamossági osztály:

Villamos világítási és erőátviteli telepek, kastélyok, gazdaságok, gyárak, malmok, fűrésztelepek és községek részére.



Ajánlat ingyen és bérmentve.

1971

Törlesztő kölcsönök.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál
Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-birtokok és városi bérházakra

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kisszebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Előnyös feltételek.

Teljes 100-as árfolyam.

Eladási hirdetmény.

Alólirottnak alpestesi (Hunyadvármegye) gazdaságában f. év október hó folyamán a következő, részben importált, részben már tovább tenyésztett

tisztavérü pinzgauai fajmarhák

adatnak el:

- 1 drb. két és fél éves direkt importált törzsbika.
- 1 " másfél éves már tenyésztésre alkalmas bika.
- 2 " féléven felüli bikaborju.
- 2 " féléves bikaborju.
- 16 " három éven felüli törzstehén, melyek részben augusztusban és szeptemberben borjuztak le, részben pedig az év folyamán borjuznak le.
- 6 " három éves a múlt hóban leborjuzott törzstehén.
- 2 " két éves tehén üsző.
- 3 " egy éves tehén üsző.
- 5 " éven aluli tehén üsző borju.

Fentjelzett gazdaságomban eladó még 16 drb. magyarfajta jármás ökör, 1 drb. két éves és 2 drb. háromnegyed éves fekete mangalica kan, 20 drb. tisztavérü fekete mangalica koca, 80 drb. tavaszi süldő és 100 drb. két hónapos fajmalac. Ezekon kívül eladók még mindennemű gazdasági gépek és eszközök.

Tudakozódások és megkeresések alólirotthoz intézendők.

Vajdahunyad, 1907. október hó.

szentkatolnai Cseh László,
földbirtokos.

1986



CLAYTON & SHUTTLEWORTH,
Budapest, Váci körút 60.

Locomobil és gőzcsepplőgépek,

számkiszalékok, jármű-csepplőgépek, lámpa-csepplő, szűrő-rosták, székelyosók, kazáló és erőgépek, szénagyűjtők, horonkák, sorvetőgépek, Plasset h. kaplók, aszszu kavágók, répevágók, kukorica-morzsolók, á aratók, őrtömölők, egytámasz aszál-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

1882

Szuperfoszfát-műtrágyákat a legolcsóbb napi árakon szállít a

„KLOTILD“ Első Magyar Vegyipar Részvénytársaság

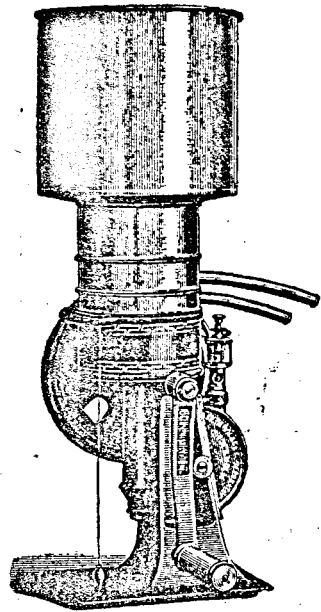
BUDAPEST, V. Nádor-utca 4. sz.

Alfa Separator r. t., tejegzdasági gépgyár

Budapesten, VI. Lomb-u. 11.

1907. évi mintájú

Alfa Separator



a legújabb és legtökéletesebb fölöző-gép. Kérjen prospektust.

Gyárunk előállítja az összes tejegzdasági gépeket és eszközöket, berendez teljes tejtelepeket. Mindig friss oltóanyag! 1018

Több mint 700 első díj!

Árjegyzék, költségvetés díjtalan.

FISCHER és TSA NAGYENYED

FA- és SZŐLŐISKOLÁK

150.000 Gyümölcsfa csemete,
1.000.000 Gyümölcsfa-alany,
1.000.000 Élő sövény csemete
sétányfák, diszcserjék, tülevelű-
fák, rózsák stb.

1.000.000 szőlőoltvány. Euro-
pai és amerikai sima és gyö-
keres vessző.

Különlegesség: Csemegeszőlő-
oltványok.

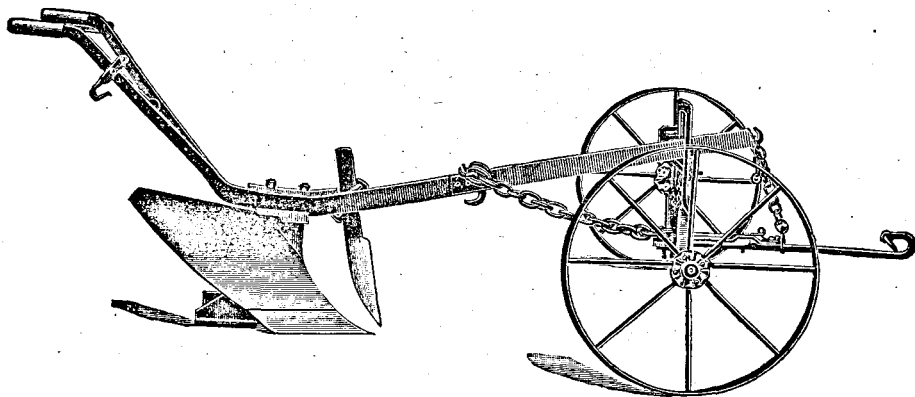
129
kat. hold
mívelési
terület.

30.000
Kiváló szép
beszterczei és boszniai
szilvafa csemete.

Árjegyzék
Ingyen.

1985

Minden gazda a saját érdekében cselekszik, ha a hírneves és csakis eredeti



BÄCHER-féle acél-ekéket és tégely-acél eketesteket

vásárolja. — A BÄCHER-féle ekék s eketestek kiszáradák számára is készülnek és könnyű súly, biztosjárás tartósság tekintetében minden más gyártmányt fölül-
mulnak és munkateljesítés tekintetében kiválnak.

Az ekefejek törhetetlen acélból készülnek, melyekért öt évi szavatosságot vállalok.

Bächer Rudolf

kizárólagos ekegyárának raktára.

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Árjegyzéket és árajánlatot készséggel ingyen küldök.

A MELICHAR-féle császári és királyi szabadalmazott

„UNIKUM DRILL“ sorvetőgép

nyí gyártmány között az első helyet foglalja el. Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 évben 20,000-nél több ilyen gép adatott el.

egy célszerű szerkezet, kevés vonó-
erőszükséglet, pontos szabályozhatóság,
mint tartósság tekintetében valameny-

MELICHAR FERENCZ

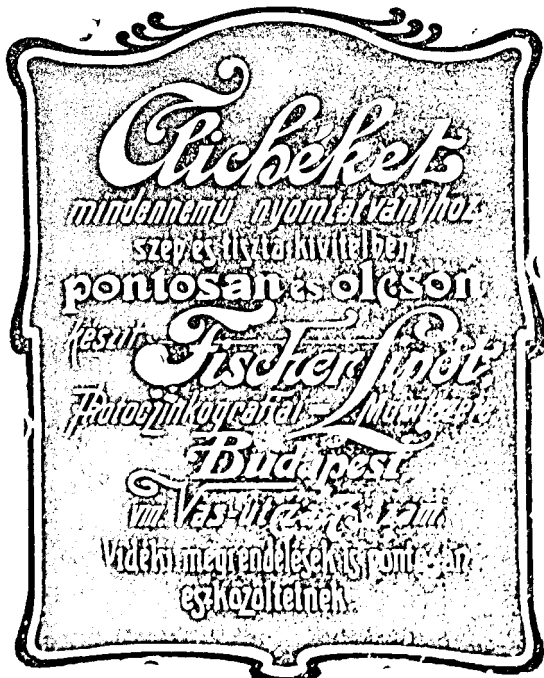
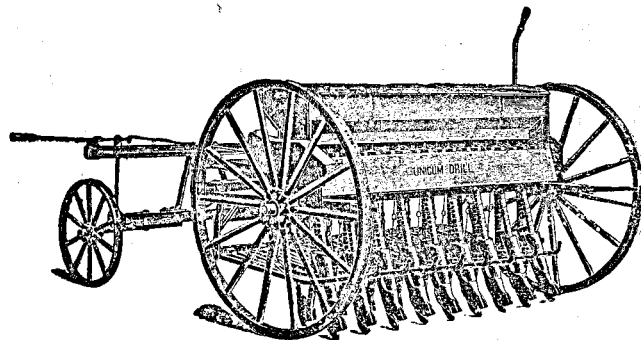
csász. és királyi szabadalmazott vetőgép-gyárának raktára.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond

BUDAPEST, VI. ker., Nagymező-utca 68-ik szám. 1910

Ábrás leirással és árjegyzékkel kívánatra ingyen szolgál.



SZENT-IVÁNYI JÓZSEF farnosi

gazdaságában (u. p. és vasuti áll. eladó
Bánffy-Hunyad)

egy könnyű hintós fogat, 5½ éves
pej herélt és sárga kanca 165—166 cm. magasak,
áruk 1200 korona; egy 8 éves fekete jegytelen kanca
hátszló (Zivatar—Buccaner kanca) ára 800 korona,
egy arabs telivér 5½ éves pej kanca bábolnai
pedigsérel, hátszló, ára 1400 korona.

Sürgösen kerestetik 100—120 drb. biztosan
átvészelt 10—12 hónapos f e h é r s z ö r ü

Mangalica süldő.

1988